

PRIJAVA POREZA NA DODATU VREDNOST

Dragana Čavić*

Sažetak: Podnošenje poreske prijave je jedna od najznačajnijih obaveza poreskih obveznika. Poreska prijava se podnosi na Obrascu PPPDV - Poreska prijava poreza na dodatu vrednost nadležnoj organizacionoj jedinici Poreske uprave. Rok za podnošenje poreske prijave je deset dana po isteku poreskog perioda. Poreski period može biti kalendarski mesec ili kalendarsko tromesečje. Na osnovu podnete poreske prijave plaća se dugovni porez na dodatu vrednost ili se od države potražuje iznos prethodnog poreza na dodatu vrednost.

Ključne reči: porez na dodatu vrednost, poreska prijava.

Abstract: Filing a tax return is one of the most important obligations of a taxpayer. A tax return is filed on VATTRF form (value added tax return) to the competent organizational Tax Management Unit. The deadline for filing a tax return is ten days after passing the tax period. The tax period can be a calendar month or calendar trimester. A VAT debt tax is paid based on the filed tax return or country may be asked for the amount of VAT.

Key words: value added tax, tax return.

Uvod

Porez na dodatu vrednost je opšti porez na potrošnju koji se obračunava i plaća na isporuku dobara i pružanje usluga, u svim fazama proizvodnje i prometa dobara i usluga, kao i na uvoz dobara. Iznos poreza koji obveznik treba da plati utvrđuje se u poreskoj prijavi. Poreska prijava sadrži podatke o dugovnom i prethodnom porezu. Dugovni porez je iznos obračunatog PDV za izvršen promet dobara i usluga u poreskom periodu. Prethodni porez je iznos PDV koji je obračunat u prethodnoj fazi prometa dobara i usluga ili plaćen pri uvozu dobara. Razlika između obračunatog i prethodnog poreza predstavlja iznos PDV koji obveznik treba da plati. Ako je prethodni porez veći od poreske obaveze, obveznik može da zahteva povraćaj PDV ili da utvrđenu razliku koristi kao kredit za naredni period. Obveznik podnosi poresku prijavu i plaća porez u roku od deset dana po isteku poreskog perioda. Poreski period može biti kalendarski mesec ili kalendarsko tromesečje.

Podnosilac poreske prijave

Poresku prijavu podnose:

- Obveznik PDV;
- Poreski dužnik.¹

Poreski obveznik je: lice koje samostalno obavlja promet dobara i usluga ili uvozi dobra u cilju ostvarivanja prihoda; lice u čije ime i za čiji račun se vrši isporuka dobara, pružanje usluga ili uvoz dobara kao i lice koje vrši navedene poslove u svoje ime, a za račun drugog lica. Poreski obveznik podnosi poresku prijavu nezavisno od toga da li u poreskom periodu ima obavezu plaćanja PDV. Ukoliko obveznik u poreskom periodu nije izvršio promet dobara i usluga koji podleže oporezivanju, niti je njemu izvršen promet dobara i usluga, podnosi praznu poresku prijavu.

Poreski dužnik je: poreski punomoćnik koga odredi strano lice koje nema sedište, ali obavlja promet dobara i usluga u zemlji; primalac dobara i usluga ako strano lice ne odredi poreskog punomoćnika i lice koje na

*Dragana Čavić, stručni saradnik, Visoka poslovna škola strukovnih studija Novi Sad

¹ Zakon o porezu na dodatu vrednost, "Sl. glasnik RS" br.84/2004, Beograd

računu iskaže PDV, a nije poreski obveznik. Poreski dužnik podnosi poresku prijavu samo za period u kome je nastala poreska obaveza.

Rok za podnošenje poreske prijave

Poresku prijavu obveznik podnosi u roku od deset dana po isteku poreskog perioda. Poreski period može biti kalendarski mesec ili kalendarsko tromesečje u zavisnosti od vrednosti ostvarenog prometa. Poreski period predstavlja vremenski interval za koji se:

- Obračunava PDV;
- Predaje poreska prijava;
- Plaća PDV.²

Poreska prijava se podnosi nadležnoj Organizacionoj jedinici Poreske uprave na čijem području obveznik ima sedište ili prebivalište. Poreski obveznik koji ne podnese poresku prijavu ili podnese poresku prijavu po isteku propisanog roka biće kažnjen novčanom kaznom.

Sadržina poreske prijave

Oblik, sadržina i način popunjavanja poreske prijave utvrđeni su Pravilnikom o obliku i sadržini prijave za evidentiranje obveznika PDV, postupku evidentiranja i brisanja iz evidencije i obliku i sadržini poreske prijave PDV. Obrazac PPPDV sadrži podatke o:

- Periodu za koji se podnosi prijava;
- Identifikaciji podnosioca prijave;
- Prometu dobara i usluga;
- Prethodnom porezu;
- Poreskoj obavezi.³

U delu Obrasca PPPDV koji se odnosi na poreski period za koji se podnosi poreska prijava, upisuje se datum početka i završetka poreskog perioda.

U delu Obrasca PPPDV koji se odnosi na podatke za identifikaciju podnosioca poreske prijave upisuje se: poreski identifikacioni broj (PIB) i naziv i adresa podnosioca prijave.

U delu I Obrasca PPPDV iskazuju se podaci o iznosima naknada za promet dobara i usluga bez PDV i iznos obračunatog PDV, tj. iznos PDV koji se duguje za poreski period. Podaci o izvršenom prometu dobara i usluga iskazuju se posebno za:

- Promet dobara i usluga koji je oslobođen PDV sa pravom na odbitak prethodnog poreza;
- Promet dobara i usluga koji je oslobođen PDV bez prava na odbitak prethodnog poreza;
- Promet dobara i usluga po opštoj stopi od 18%;
- Promet dobara i usluga po posebnoj stopi od 8%.⁴

Promet dobara i usluga za koji je propisano poresko oslobođenje sa pravom na odbitak prethodnog poreza obuhvata: izvoz dobara, prevozne i ostale usluge u vezi sa izvozom dobara, usluge prevoza lica u međunarodnom saobraćaju, promet dobara i usluga diplomatskim i konzularnim predstavništvima i dr.

---

² Dejan Popović: Komentar Zakona o PDV, Cekos in, Beograd, 2004, str. 177

³ Privredni savetnik: PDV, Beograd, 2007, str. 337

⁴ Isto, str. 345

Promet dobara i usluga za koji je propisano poresko oslobođenje bez prava na odbitak prethodnog poreza obuhvata: promet novca, kapitala i hartija od vrednosti, usluge osiguranja, zdravstva, obrazovanja i dr.

Promet dobara i usluga koji se oporezuje po opštoj stopi PDV od 18% obuhvata: promet televizora, kompjutera, telefona i dr.

Promet dobara i usluga koji se oporezuje po posebnoj stopi PDV od 8% obuhvata: promet hleba, mleka, šećera, voća, povrća, lekova, dnevnih novina, udžbenika i nastavnih sredstava i dr.

U delu II Obrasca PPPDV iskazuju se podaci o iznosima naknada za nabavljena dobra i primljene usluge bez PDV i iznos PDV koji je plaćen, a koji se može odbiti kao prethodni porez u poreskom periodu. Podaci o prethodnom porezu se iskazuju posebno za:

- Prethodni porez plaćen prilikom uvoza;
- PDV nadoknadu plaćenu poljoprivredniku;
- Prethodni porez koji je obračunat u računu za nabavljena dobra i usluge.⁵

Pravo na odbitak prethodnog poreza, poreski obveznik ostvaruje ukoliko poseduje dokument o izvršenom uvozu u kome je iskazan PDV i dokaz o plaćenom PDV na uvezena dobra. Ako je uvoz izvršen u jednom poreskom periodu, a porez plaćen u drugom poreskom periodu pravo na odbitak poreza se ostvaruje u periodu kada je plaćen PDV.

Obveznik koji je nabavio poljoprivredne proizvode ili usluge ima pravo na odbitak prethodnog poreza ako proizvode i usluge koristi za promet sa pravom na odbitak prethodnog poreza. Pri tome obveznik plaća naknadu za preuzeta dobra i PDV naknadu od 5%.

Pravo na odbitak prethodnog poreza obveznik ostvaruje i po drugim osnovama (ukoliko je uplatio avans drugom obvezniku PDV i primio avansni račun).

U delu III Obrasca PPPDV iskazuju se podaci o poreskoj obavezi tj. iznosu PDV za uplatu ili za povraćaj. Ako je obračunati porez veći od prethodnog poreza, razlika predstavlja poresku obavezu koju poreski obveznik treba da plati prilikom podnošenja poreske prijave, odnosno u roku od 10 dana po isteku poreskog perioda. Ako je prethodni porez veći od obračunatog poreza, poreski obveznik može da zahteva povraćaj ili da izmiri svoju poresku obavezu za naredne poreske periode. Povraćaj poreza se vrši u roku od 55 dana po isteku poreskog perioda.

U cilju pravilnog obračunavanja PDV i iskazivanja podataka u poreskoj prijavi obveznik je dužan da pravilno vodi poresku evidenciju. Na osnovu podataka iz poreske evidencije, obveznik sastavlja pregled obračuna PDV po izdatim i primljenim računima. Pregled obračuna PDV po izdatim računima sadrži podatke koji se odnose na promet dobara i usluga i unose se u deo I Obrasca PPPDV. Pregled obračuna PDV po primljenim računima sadrži podatke o prethodnom porezu i unosi se u deo II Obrasca PPPDV.

Izmena poreske prijave

Poreski obveznik podnosi izmenjenu poresku prijavu ukoliko sam ustanovi da poreska prijava koju je podneo Poreskoj upravi sadrži grešku ili propust ili ukoliko Poreska uprava zahteva od poreskog obveznika da koriguje podatke u poreskoj prijavi.

Izmenjenu poresku prijavu poreski obveznik je dužan da podnose u slučajevima kada:

- Nije iskazao obračunat PDV;
- Obračunao je pogrešno PDV, odnosno iskazao manji obračunati PDV;
- Iskazao je prethodni porez, a nema pravo na odbitak prethodnog poreza;
- Obračunao je pogrešno prethodno porez, odnosno iskazao veći iznos prethodnog poreza;
- Nije uneo ili je pogrešno uneo podatke iz priloga podnetih uz poresku prijavu.⁶

⁵ Ljiljana Simić: PDV – praktikum primena poreza na dodatu vrednost sa propisima, IPC Beograd, 2005, str. 198

Prilikom podnošenja izmenjene poreske prijave obveznik je dužan da plati razliku poreza koji duguje i kamatu na iznos manje plaćenog poreza. Ako poreski obveznik ima neiskorišćeni poreski kredit, za razliku PDV koju duguje može da umanjuje iznos neiskorišćenog poreskog kredita. Kamata se obračunava od dana podnošenja prvobitne prijave do dana podnošenja izmenjene poreske prijave, ali se ne unosi u Obrazac PPPDV.

Poreski obveznik nije dužan da podnese izmenjenu poresku prijavu ukoliko se greška ili propust mogu ispraviti u poreskoj prijavi za naredni poreski period. Izmenjena poreska prijava se ne podnosi u slučajevima kada je obveznik iskazao manji iznos prethodnog poreza ili veći iznos obračunatog poreza.

Zaključak

Poreski obveznici podnose poresku prijavu poreza na dodatu vrednost na Obrascu PPPDV. Prijava se podnosi nadležnom poreskom organu – Organizacionoj jedinici Poreske uprave. Poreska prijava se sastavlja na osnovu pregleda obračuna PDV, koji predstavlja evidenciju o primljenim i izdatim računima. U poreskoj prijavi se na osnovu iznosa PDV za izvršen promet dobara i usluga i na osnovu iznosa prethodnog poreza utvrđuje poreska obaveza za plaćanje ili pravo na povraćaj poreza. Sadržina, način popunjavanja i rok za podnošenje poreske prijave propisani su zakonskim aktima. Ukoliko se poreska prijava ne podnese ili se ne podnese u propisanom roku predviđene su odgovarajuće sankcije. Poreski obveznik dužan je da podnese izmenjenu poresku prijavu na zahtev Poreske uprave ukoliko podaci u poreskoj prijavi nisu tačni.

Primer:

Poreski obveznik „Litos“ d.o.o. iz Novog Sada, PIB 10110111, ul. Pasterova 22, u poreskom periodu od 01.04. do 30.04.2008. godine izvršio je sledeće isporuke i nabavke dobara i usluga:

- isporuku oporezivih dobara u iznosu od 15.000.000 - bez PDV (10.000.000 po opštoj stopi i 5.000.000 po posebnoj stopi);
- usluge transporta robe pri izvozu u iznosu od 3.000.000 - oslobođene PDV;
- usluge osiguranja imovine i lica u iznosu od 2.000.000 – oslobođene PDV (bez prava na odbitak PDV);
- nabavku trgovačke robe u iznosu od 8.500.000 – bez PDV (3.500.000 po opštoj stopi i 5.000.000 po posebnoj stopi);
- primljene usluge u iznosu od 300.000;
- uvoz teretnog vozila u iznosu od 4.500.000;
- nabavku televizora, kompjutera, ugostiteljske usluge i službena putovanja u iznosu od 200.000 (180.000 po opštoj stopi i 20.000 po posebnoj stopi) – PDV se ne priznaje.

Procenat srazmernog odbitka za poreski period se utvrđuje po sledećoj formuli:⁷

$$\text{Procenat srazmernog odbitka} = \frac{\text{iznos naknade za promet dobara i usluga sa pravom na odbitak prethodnog poreza}}{\text{iznos naknade za ukupan promet dobara i usluga (sa pravom na poreski odbitak i bez prava na poreski odbitak)}} \times 100\%$$

$$\text{Procenat srazmernog odbitka} = 18.000.000/20.000.000=0,9 \times 100=90\%$$

⁶ Savez računovođa i revizora Srbije: PDV – priručnik za primenu propisa o PDV, Beograd, 2007, str. 371

⁷ Hristina Mikić, *Finansijska strategija i planiranje poreza*, Novi Sad, Visoka poslovna škola, 2007, str. 140

U polje 001 upisuje se naknada za izvršeni promet dobara i usluga koji je oslobođen PDV sa pravom na odbitak prethodnog poreza (transportne usluge u vezi sa izvozom - 3.000.000).

U polje 002 unosi se iznos naknade za promet dobara i usluga koji je oslobođen PDV bez prava na odbitak prethodnog poreza (usluge osiguranja - 2.000.000).

U polje 003 upisuje se naknada bez PDV za promet dobara i usluga na koji se plaća porez po stopi od 18% (isporuka dobara - 10.000.000). U polje 103 unosi se obračunati PDV na taj promet ($10.000.000 \times 18\% = 1.800.000$).

U polje 004 unosi se naknada bez PDV za promet dobara u usluga na koji se plaća porez po stopi od 8% (isporuka dobara - 5.000.000). U polje 104 upisuje se iznos obračunatog PDV na taj promet ($5.000.000 \times 8\% = 400.000$).

U polje 005 unosi se zbir naknada iz polja 001, 002, 003 i 004 ($3.000.000 + 2.000.000 + 10.000.000 + 5.000.000 = 20.000.000$). U polje 105 unosi se zbir iznosa PDV iz polja 103 i 104 ($1.800.000 + 400.000 = 2.200.000$).

U polje 006 upisuje se vrednost uvezenih dobara bez PDV (uvoz teretnog vozila - 4.500.000). U polje 106 upisuje se iznos PDV koji je obveznik platio pri uvozu, a na koji je primenjen procenat srazmernog odbitka ($4.500.000 \times 18\% = 810.000$ x $90\% = 729.000$).

U polja 007 i 107 ne unose se iznosi jer obveznik „Litos“ d.o.o. nije imao PDV nadoknadu plaćenu poljoprivredniku.

U polje 008 unosi se iznos naknada za nabavljena dobra i primljene usluge na koji je obračunat PDV koji se može odbiti kao prethodni porez, a koji ne obuhvata naknade iz polja 007 i 008 (nabavka trgovačke robe - 8.500.000; primljene usluge - 300.000; nabavka televizora, kompjutera i dr. - 200.000; ukupno 9.000.000). U polje 108 upisuje se iznos srazmernog dela prethodnog poreza tj. plaćeni PDV pomnožen sa procentom srazmernog odbitka ($3.500.000 \times 18\% = 630.000$ x $90\% = 567.000$; $5.000.000 \times 8\% = 400.000$ x $90\% = 360.000$; $300.000 \times 18\% = 54.000$ x $90\% = 48.600$; $567.000 + 360.000 + 48.600 = 975.600$).

U polje 009 upisuje se zbir iznosa iz polja 006, 007 i 008 ($4.500.000 + 9.000.000 = 13.500.000$). U polje 109 unosi se zbir iznosa iz polja 106, 107 i 108 ($729.000 + 975.600 = 1.704.600$).

U polje 110 upisuje se iznos PDV za uplatu, ako je iznos obračunatog PDV u polju 105 veći od iznosa prethodnog poreza u polju 109 ($2.200.000 - 1.704.600 = 495.400$). Ako je prethodni porez veći od dugovnog poreza, u polje 110 upisuje se razlika sa predznakom „minus“. Obveznik se može odlučiti za povraćaj poreza (zaokružuje opciju „DA“) ili za poreski kredit (zaokružuje opciju „NE“).

ПОРЕСКА АДМИНИСТРАЦИЈА
ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

ЗА ПЕРИОД ОД 01.04. ДО 30.04. 2008.

Порески објект (идентификациони број)

10110111

"LITOS" d.o.o.
Novi Sad, Pasterova 22

Објект (адреса)

Износ продајне цене (ПДВ)

Износ пореске објект (ПДВ)

I. ПРОДАЈА ДОБАРА И УСЛУГА

1. Продај добара и услуга које се областају ПДВ-ом за привредне и обичне привредне порезе	001	3,0,0,0,0,0,0,0,0	
2. Продај добара и услуга које се областају ПДВ-ом без привредних и обичних привредних пореза	002	2,0,0,0,0,0,0,0,0	
3. Продај добара и услуга које се областају ПДВ-ом	003	1,0,0,0,0,0,0,0,0	1,8,0,0,0,0,0,0
4. Продај добара и услуга које се областају ПДВ-ом	004	5,0,0,0,0,0,0,0,0	4,0,0,0,0,0,0,0
5. УКУПНО (1+2+3+4)	005	2,0,0,0,0,0,0,0,0	2,2,0,0,0,0,0,0

II. ПУТЕЖНО ПИ ПОРЕЗ

6. Продај добара и услуга привредним субјектима	006	4,5,0,0,0,0,0,0,0	7,2,9,0,0,0,0,0
7. ПДВ из привредних субјектима које се областају ПДВ-ом	007		
8. Продај добара и услуга привредним субјектима из иностранства	008	9,0,0,0,0,0,0,0,0	9,7,5,6,0,0,0,0
9. УКУПНО (6+7+8)	009	1,3,5,0,0,0,0,0,0	1,7,0,4,6,0,0,0

III. ПОРЕСКА ОБАВЕЗА

10. Износ ПДВ-а из привредних субјектима (3+9)	010		4,9,5,4,0,0,0,0
--	-----	--	-----------------

11. Порез на

III

Објект (идентификациони број)

ПОРЕСКА ОБАВЕЗА ПО ПДВ-У		
Преглед износних објект (идентификациони број) пореског објект (адреса)		
Износ продајне цене (ПДВ)	Износ пореске објект (ПДВ)	Износ пореске објект (ПДВ)
Упутство: Износ продајне цене (ПДВ) и износ пореске објект (ПДВ) издати су за привредне и обичне привредне порезе.		
Место:	Датум:	Износ пореске објект (ПДВ)
Novi Sad	10.05.2008. god.	
ПОРЕСКА АДМИНИСТРАЦИЈА		
Порески објект (идентификациони број)		

Literatura

[1] Mikić H., (2007) *Finansijska strategija i planiranje poreza*, Novi Sad, Visoka poslovna škola
 [2] Popović D., (2004) *Komentar Zakona o PDV*, Beograd, Cekos in
 [3] Privredni savetnik (2007) *PDV*, Beograd
 [4] Savez računovođa i revizora Srbije (2007) *PDV – priručnik za primenu propisa o PDV*, Beograd
 [5] Simić LJ., (2005) *PDV - praktikum primena poreza na dodatu vrednost sa propisima*, Beograd, IPC
 [6] Stojiljković S. (2007) *Zakon o PDV sa podzakonskim aktima*, Beograd, DST

- [7] Zakon o porezu na dodatu vrednost (2005) Službeni glasnik Republike Srbije